

CB-197

Curious cases of compulsivity

D.A.J.P. DENYS, M. FIGEE, A.E. SCHRODER, M.H. MANTIONE
d.denys@amc.nl

EXPLANATION Case studies are often used in clinical research to describe rare events and conditions, which contradict well-established principles in the field of psychiatry. Case studies are thus an important and necessary part of education. In this symposium, we will present a variety of rare and new cases of compulsivity and discuss their similarities and differences in clinical symptoms and neurobiology. Compulsivity may be described as the repetitive, irresistible urge to perform a behavior, the experience of loss of voluntary control over this intense urge, the diminished ability to delay or inhibit thoughts or behaviors, and the tendency to perform repetitive acts in a habitual or stereotyped manner. Currently, it is unclear how compulsivity should be defined. The presentation of these cases may help to elucidate the concept of compulsivity.

AIM To obtain a better understanding of the shared phenomenology and neurobiology of compulsivity, so that it may be used in human clinical research across psychiatric disorders and in preclinical animal research.

Body integrity identity disorder (BIID)

D.A.J.P. DENYS, M. FIGEE, A.E. SCHRODER
dajpdenys@amc.nl

CASE REPORT We will describe four patients with an obsessive-compulsive desire for amputation of a perfectly healthy part of one of their legs, a syndrome that has been called body

integrity identity disorder (BIID). Our four patients display typical characteristics of BIID, such as the feeling that the limb is not a part of their body, and the longing for surgical removal of the unwanted body part to feel complete. These patients are otherwise healthy, do not suffer from delusions or psychosis and are well educated with jobs and stable relationships. Although there is hardly any knowledge about the causes of BIID, it has been suggested sensory information from a body part is not properly integrated in the brain, and might therefore not feel like your own. We will discuss new fMRI findings on neural responses to touch and motor task in BIID patients. The results show reduced activation during touch of the unwanted compared to the wanted body part in various multisensory regions and reduced motor activation when the toes of the unwanted leg compared to the wanted leg were moved. The brain regions correspond to regions previously implicated to be important for making distinctions between self and others and feelings of embodiment.

METHOD It is fascinating that a small decrease in brain activity in these 'body ownership areas' might underlie a grave disorder and cause such lifelong distress to BIID patients.

The compulsive whistler

M. FIGEE
m.figee@amc.nl

CASE REPORT Repetitive behaviors have often been described in patients with brain lesions but may be part of obsessive-compulsive spectrum disorders.

We report a case of a 65-year-old man who presented with repetitive whistling after post anoxic frontal syndrome. We strive to differentiate between an impulse control disorder due to frontal disinhibition, repetitive behavior due to structural brain lesion and obsessive-compulsive disorder (OCD). Our patient did not show a history of obsessive-compulsive symptoms or other psychi-

atric complaints prior to the hypoxic incident. The patient did not feel forced to whistle, but expressed feelings of anxiety if asked to stop. Previous treatment with clomipramine had resulted in a decrease of whistling, but also caused unacceptable complaints of incontinence. A structural MRI showed cortical atrophy, most prominent in frontal and temporal areas.

METHOD Several case studies report on patients that demonstrate similar repetitive behaviors after specific brain lesions. Further, repetitive behavior is often described in Parkinson's patients with dopamine dysfunction (punding) and in frontotemporal dementia. We conclude that patient's repetitive behavior cannot be explained by OCD or disinhibition with frontal syndrome. Given the clinical resemblance between our patient's behavior and repetitive behavior that is seen in dopamine dysfunction syndrome with punding and frontotemporal dementia, we consider dopamine-serotonin dysfunction as an etiologic factor.

Misophonia

A. E. SCHRODER
ae.schroder@amc.nl

CASE REPORT Misophonia, i.e. hatred of sound, is a relatively unknown condition and hence usually overlooked and misdiagnosed. In this lecture, we describe three patients with misophonia and hypothesize about its neurobiological mechanisms. We present a 28-year-old woman with hatred of breathing sounds, a 35-year-old woman and a 48-year-old man, both with hatred of eating sounds. Personality characteristics include obsessive-compulsive personality traits, with perfectionism, rigidity and high moral values. Misophonia probably emerges during adolescence following of conditioning of a specific traumatic event.

METHOD These case reports support the idea that misophonia is more common than expected and is part of obsessive-compulsive spec-

trum disorders. We anticipate an increasing incidence due to growing population density and increasing sound production by our society. More research is needed to support these hypotheses.

The 'Johnny Cash' compulsion

M. H. MANTIONE
m.h.mantione@amc.uva.nl

CASE REPORT Among all cultures, people find music an important part of their lives. Music has psychological benefits and can generate several strong physiological responses. Recently, researchers have identified music to influence the brain reward circuitry, including the nucleus accumbens. Studying musical preferences in patients who have undergone deep brain stimulation (DBS) of the nucleus accumbens (NAcc) may shed some light upon the neurobiology of music. We describe a 60-year-old man diagnosed with therapy-refractory obsessive-compulsive disorder (OCD), who was successfully treated with DBS of the NAcc. Six months after chronic DBS the patient suddenly displayed a distinct and exclusive musical preference for Johnny Cash. In the double-blind, sham-controlled phase of the study, when the stimulation was turned off without awareness of the patient, the patient kept listening simply and solely to Johnny Cash.

METHOD Imaging studies suggest that patients with obsessive-compulsive disorder may have a less responsive dopaminergic reward circuitry. Altering activity in the brain reward circuitry by means of DBS may alter musical liking.

CB-198

De samenwerking tussen universiteit en ggz: een bespreking van drie 'casus'

A.A.P. VAN EMMERIK, I.M. ENGELHARD, A. ARNTZ
a.a.p.vanemmerik@uva.nl

TOELICHTING Academisering van de ggz; disseminatie, implementatie en valorisatie van wetenschappelijke kennis; *scientist-practitioners* en *clinician-researchers*: het zijn klinkende begrippen waar maar weinigen iets op tegen zullen hebben. De brug tussen universiteit en ggz blijkt in de praktijk echter vaak lastig te slaan. Universiteiten en ggz-instellingen beschikken over steeds minder financiële middelen, wat hen dwingt zich meer en meer te beperken tot hun kerntaken (wetenschappelijk onderzoek/onderwijs en het leveren van zorg). Het gevolg is een afname van de mogelijkheden voor cliëntgebonden onderzoek in ggz-instellingen, maar ook voor klinische scholing van onderzoekers.

Samenwerking tussen universiteit en ggz is echter nog steeds mogelijk, zoals zal blijken in deze bijdrage. Er worden drie casus besproken van lokale samenwerkingsverbanden tussen universiteit en ggz in Utrecht, Maastricht en Amsterdam. Aan bod komen onder meer de vormen en formele aspecten van deze samenwerkingsverbanden, hun kosten en opbrengsten, hun kansen en bedreigingen in de toekomst.

LEERDOEL Aan het einde van de sessie wordt de deelnemer geacht dat hij kennis heeft van diverse aspecten van drie verschillende lokale samenwerkingsverbanden tussen universiteit en ggz, alsook een eerste indruk van de mogelijkheden een dergelijke samenwerking op te bouwen vanuit de eigen ggz-instelling.

Altrecht en de Universiteit Utrecht

I.M. ENGELHARD
i.m.engelhard@uu.nl

BESCHRIJVING CASUS Het Utrechtse samenwerkingsverband dat wordt besproken, betreft een samenwerking tussen Altrecht en de Universiteit Utrecht. Altrecht is een gespecialiseerde ggz-instelling in de regio Utrecht en heeft een lange historie op het gebied van wetenschappelijk onderzoek. Door naast het doen van patiëntenzorg, wetenschappelijk onderzoek te verrichten in samenwerking met universiteiten en andere onderzoeksinstituten ontstaat wisselwerking tussen de klinische en de onderzoekspraktijk die de patiëntenzorg ten goede komt. In diverse onderzoeklijnen (onder meer bipolaire stoornissen, agressie/gedragstoornissen, eetstoornissen, somatoforme stoornissen, ouderen) zijn onderzoekers actief wat zich onder meer uit in internationale publicaties. Om academisering te faciliteren, is Altrecht in 2006 een formele relatie aangegaan met de Universiteit Utrecht.

METHODEN De wijze van samenwerken zal worden besproken en geïllustreerd aan de hand van een specifiek onderzoeksproject, te weten een gerandomiseerde en gecontroleerde studie naar de effectiviteit van *eye movement desensitisation and reprocessing* (EMDR) bij posttraumatische stressstoornis (PTSS).

Regionale instelling voor ambulante geestelijke gezondheidszorg (Riagg) en de Universiteit Maastricht

A. ARNTZ
arnoud.arntz@maastrichtuniversity.nl

BESCHRIJVING CASUS Het Maastrichtse samenwerkingsverband betreft de samenwerking tussen de regionale instelling voor ambulante geestelijke gezondheidszorg (RIAGG) Maastricht, die zich recent 'academisch' heeft genoemd en het onderzoekscentrum Experimentele Psychopathologie van de Universiteit Maastricht.

METHODEN De geschiedenis van deze al meer dan 20 jaar bestaande samenwerking zal kritisch worden besproken, successen en problemen zullen worden aangestipt en ingegaan zal worden op hoe barrières om tot een succesvolle samenwerking te komen, kunnen worden geslecht.

Arkin en de Universiteit van Amsterdam

A.A.P. VAN EMMERIK

a.a.p.vanemmerik@uva.nl

BESCHRIJVING CASUS Het Amsterdamse samenwerkingsverband betreft een samenwerking tussen de UvA PsyPoli (onderzoekspoli-kliniek aan de programmagroep Klinische psychologie van de Universiteit van Amsterdam) en PuntP (afdeling curatieve psychiatrie en verslavingszorg van Arkin).

METHODEN De wijze van samenwerken wordt geïllustreerd aan de hand van een specifiek onderzoeksproject, te weten een gerandomiseerde en gecontroleerde studie naar de effectiviteit van *skills training in affective and interpersonal regulation (STAIR) plus imagery rescripting and reprocessing (IRRT) versus uitsluitend IRRT bij PTSS ten gevolge van seksueel en fysiek misbruik in de jeugd.*

CB-199

ECT in de dagelijkse praktijk

K.H. KHO, H.P. SPAANS, E. VERWIJK, J. ENTERMAN, L.

GASPAR, S. SCHADE

khkho@xs4all.nl

TOELICHTING De nieuwe richtlijnen Elektroconvulsietherapie (ECT) van de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP) geven een duidelijk kader waarbinnen in Nederland behandeling met ECT gegeven kan worden. Het laat echter ook ruimte om ECT toe te passen aangepast aan de behoefte van individuele patiënten. De

ECT-afdeling van Parnassia (psycho-medische zorg in Den Haag en omgeving) is een van de grootste in Nederland en heeft veel ervaring op dit gebied. Aan de hand van een aantal casus zal besproken worden hoe beslissingen genomen worden op deze afdeling. Hoe wordt besloten dat een patiënt ECT moet krijgen, wordt ECT naast psychofarmaca gebruikt, welke voorlichting wordt er gegeven, hoe vindt de evaluatie van het beloop plaats, wanneer wordt besloten tot onderhouds-ECT? De discussies over deze beslissingen worden door het ECT-team nagespeeld, ondersteund met powerpointpresentaties.

LEERDOEL De deelnemer krijgt inzicht in de wijze waarop beslissingen over ECT-behandeling genomen worden en welke argumenten daarvoor gebruikt worden.

De deelnemer is beter in staat om binnen de richtlijnen ECT aan de individuele patiënt aangepaste ECT-behandeling te geven.

ECT in de klinische praktijk van Parnassia

K.H. KHO

k.kho@parnassia.nl

BESCHRIJVING CASUS Een 36-jarige vrouw, getrouwd en een kind van twee jaar, is toenemend depressief en de wanhoop nabij. Zij ontkent suïcidale ideeën omdat zij dit haar zoon niet kan aandoen. Haar depressieve klachten zijn vier jaar geleden begonnen en zijn sinds de geboorte van haar zoon in ernst toegenomen. Zij heeft behandelingen gehad met zolof 150 mg, cipramil 60 mg, amitriptyline 50 mg, clomipramine 100 mg en cognitieve gedragstherapie. De TCA-spiegels waren therapeutisch. Deze behandelingen bleken onvoldoende effectief te zijn en zij had veel last van bijwerkingen. ECT-behandeling werd gestart met unilaterale elektrodeplaatsing. Zij knapte echter niet op en klaagde over geheugenproblemen. Desondanks werd de behandeling voortgezet met bilaterale elektrodeplaatsing. De depressie verbleekte hierop snel, maar zij klaagde ook over meer geheugenproblemen. Na de ECT-behandeling

werd zij ingesteld op clomipramine. Na een depressievrije periode van een maand viel zij echter terug en hervatte zij de ECT-behandeling met bilaterale elektrodeplaatsing. De depressie verbleekte wederom. De ECT werd voortgezet als onderhoudsbehandeling.

METHODEN Deze casus illustreert het belang van goede voorlichting over ECT. Ondanks het optreden van geheugenproblemen zette zij de behandeling voort en zelfs met bilaterale elektrodeplaatsing. Deze laatste methode geeft meer kans op geheugenproblemen, maar is soms ook effectiever dan unilaterale elektrodeplaatsing. De literatuur over de voor- en nadelen van beide elektrodeplaatsingen zal besproken worden. Bij een chronische depressie is het van belang om een effectieve terugvalpreventie te geven na een succesvolle ECT-behandeling. Soms is onderhouds-ECT de enige mogelijkheid om een terugval te voorkomen. De literatuur over onderhouds-ECT zal besproken worden.

CB-200

Interdisciplinair of multidisciplinair: moderne genetica in de psychiatrie

W.M.A. VERHOEVEN, J.I.M. EGGER, H.G. BRUNNER
wverhoeven@vvgi.nl

TOELICHTING In deze casusbespreking wordt een lans gebroken voor een intensieve interdisciplinaire samenwerking tussen de psychiater en de klinisch neuropsycholoog enerzijds en de klinisch geneticus anderzijds. Door de steeds verdergaande opsplitsing van vakgebieden, ook binnen een discipline, wordt de noodzaak van een integratieve benadering bij zowel de diagnostiek en de behandeling, als bij de prognosebepaling van psychiatrische stoornissen steeds groter. Daarom zou in opleiding en nascholing meer aandacht moeten worden besteed aan de interdisciplinaire analyse van complexe casuïstiek.

LEERDOEL Aan de hand van casuïstiek wordt een aantal patiënten besproken bij wie een dergelijke interdisciplinaire aanpak, na vele jaren van diagnostische en therapeutische omzwervingen, uiteindelijk leidt tot duidelijkheid voor patiënt en behandelaren.

Demonstratie wordt adstructie

W.M.A. VERHOEVEN, J.I.M. EGGER
wverhoeven@vvgi.nl

BESCHRIJVING CASUS De eerste patiënt is een intelligente man van middelbare leeftijd met een voorgeschiedenis van meer dan 20 jaar 'therapieresistente depressies'. Bij het opnemen van de anamnese bleek er sprake te zijn van infertiliteit. Het psychologisch onderzoek toonde opvallende motivationele tekortkomingen. Deze combinatie deed denken aan een specifieke chromosomale afwijking. De gevonden afwijking vormde de verklaring voor de 'depressie' en de behandeling was niet langer farmacologisch.

Patiënt 2 is een jonge vrouw met een lichte verstandelijke beperking en 'psychosen'. Op basis van geringe faciale dismorphieën werd een genetische aandoening vermoed. De psychiatrische symptomen konden worden herleid tot sensorische functiestoornissen en tot de daarmee gepaard gaande problemen in de sociale interacties. De uiteindelijke diagnose bleek niet alleen leidend te zijn bij het formuleren van de psychosociale begeleiding, maar tevens vitale somatische consequenties te hebben.

De derde patiënt ondervond in toenemende mate problemen op school en had angstklachten ontwikkeld. Zij was bekend met een operatieve correctie van aangeboren hartafwijkingen. Omdat zowel de uiterlijke kenmerken als het psychologisch profiel wezen in de richting van een specifiek microdeletiesyndroom, werd de klinisch geneticus geraadpleegd. Aanvankelijk kon geen oorzaak worden gevonden. Voortschrijdende moleculair genetische technieken leverden drie jaar later wel een nauw verwante etiologische diagnose op

waaruit alle problematiek van patiënte kon worden verklaard.

METHODEN Door een consequente toepassing van een interdisciplinaire, op verklaring gerichte diagnostische aanpak, kon de tevoren bestaande jarenlange diagnostische onzekerheid en het uitblijven van behandelresultaat, worden omgekeerd in een gericht en doeltreffend behandelbeleid. In sommige gevallen was de uiteindelijke diagnose zelfs geassocieerd met een ernstige, maar goed behandelbare, somatische aandoening.

De discussie zal zich daarom richten op verspreiding van een klinisch wetenschappelijke attitude in de diverse opleidingscurricula. Hiervoor is niet zozeer de gangbare multidisciplinaire benadering aangewezen, maar is een interdisciplinaire ‘meertaligheid’ in de specialisatie-opleidingen vereist. Dit houdt in dat men kennis neemt van elkaars idioom.

CB-201

Is er nog hoop voor patiënten met een ernstige therapieresistente depressie?

P. J. H. NOTTEN, J. VAN LAARHOVEN
pjnotte@elisabeth.nl

TOELICHTING Er worden casus besproken van twee ernstig depressieve patiënten. De een is al 17 jaar ernstig depressief en heeft al acht jaar wekelijks onderhoudsbehandeling elektroconvulsivetherapie (ECT). Inmiddels heeft hij meer dan 500 maal ECT gehad.

De andere patiënt is inmiddels twee jaar klinisch opgenomen op een gesloten afdeling met een ernstige depressie en heeft niet gereageerd op behandelingen.

De ziektegeschiedenissen en het behandelbeleid worden gepresenteerd. Beide patiënten zijn inmiddels geopereerd en krijgen *deep brain stimulation* (DBS).

De resultaten van deze behandeling zullen door de patiënten op video worden gedemonstreerd.

LEERDOEL Kennismaken met een nieuwe vorm van behandeling in de psychiatrie die misschien voor een groep zeer ernstig zieke patiënten soelaas en hoop op herstel biedt.

Casusbespreking ernstig depressieve patiënten

J. VAN LAARHOVEN
pjnotte@elisabeth.nl

BESCHRIJVING CASUS De voordracht zal het gebruik van DBS in de praktijk demonstreren en toelichten.

Er worden casus besproken van twee ernstig depressieve patiënten. De een is al 17 jaar ernstig depressief en heeft al acht jaar wekelijks een onderhoudsbehandeling elektroconvulsivetherapie (ECT). Inmiddels heeft hij meer dan 500 maal ECT gehad. De andere patiënt is inmiddels twee jaar klinisch opgenomen op een gesloten afdeling met een ernstige depressie en heeft niet gereageerd op behandelingen. Beide patiënten zijn inmiddels geopereerd en krijgen DBS.

METHODEN De resultaten van deze behandeling zullen door de patiënten op video worden gedemonstreerd.

CB-202

Lichttherapie bij een 12-jarige jongen met winterdepressies

K. N. HOOGHEIDE, J. W. MEERDINKVELDBOOM
k.hoogerheide@dejutters.com

TOELICHTING In deze casusbespreking wordt een succesvolle behandeling van een twaalfjarige jongen met winterdepressies met lichttherapie beschreven. Vervolgens wordt een overzicht gepresenteerd van de beschikbare literatuur over

seizoensgebonden affectieve stoornissen bij kinderen en jeugdigen en de behandeling hiervan.

LEERDOEL Aan het einde van de sessie wordt de deelnemer geacht dat hij de diagnose winterdepressie overweegt bij kinderen en jeugdigen in de eigen praktijk en voldoende geïnformeerd is over behandeling met lichttherapie in deze doelgroep om dit desgewenst toe te passen.

Casus: 12-jarige jongen met winterdepressie

J.W. MEERDINKVELDBOOM, K.N. HOOGERHEIDE
postbus@mdvb.demon.nl

BESCHRIJVING CASUS Alex is een brugklasleerling van 12 jaar als hij eind november door zijn ouders wordt aangemeld voor lichttherapie. Zijn ouders menen dat hij, al vanaf de leeftijd van vier jaar, lijdt aan winterdepressies.

Op grond van het beschreven beeld werd besloten te starten met lichttherapie. Dit had een dramatisch te noemen effect. Al aan het eind van de eerste behandeldag was hij vrolijker, na de kuur van vijf dagen voelde hij zich weer geheel de oude. Op school functioneerde hij qua leren en in sociaal opzicht weer prima. Alle fysieke kenmerken van zijn gedrag zoals meer slapen en eten, bleven weg.

METHODEN Deze casus laat zien dat ook in de kinder- en jeugdpsychiatrie winterdepressies gediagnosticeerd kunnen worden en dat lichttherapie hierbij ingezet kan worden.

Winterdepressies bij kinderen en jeugdigen: prevalentie, diagnostiek en behandeling

K.N. HOOGERHEIDE
k.hoogerheide@dejutters.com

BESCHRIJVING CASUS Lichttherapie is een geaccepteerde behandelmethodede bij volwassenen met een seizoensgebonden affectieve stoornis (winterdepressie). Over deze stoornis en de behandeling ervan, is aangaande de volwassen patiëntenpopulatie veel bekend.

In de in 2009 verschenen Multidisciplinaire richtlijn addendum depressie bij jeugd wordt de volgende aanbeveling gedaan: 'De werkgroep beveelt lichttherapie aan voor kinderen en adolescenten met een seizoensgebonden depressie, in het bijzonder winterdepressie.'

Inventariserend binnen de eigen instelling bleek dat er enige, zij het geringe, ervaring was met het toepassen van lichttherapie bij kinderen en jongeren. De diagnose winterdepressie bleek echter zelden te worden gesteld.

Dit nodigde uit tot een literatuuronderzoek om helder te krijgen wat er bekend is over voorkomen, diagnosticeren en behandelen van winterdepressies bij kinderen en jeugdigen.

METHODEN Er wordt een samenvatting gepresenteerd van de beschikbare literatuur over het voorkomen van winterdepressies, de diagnostiek en het behandelen hiervan in de leeftijdsgroep kinderen en jeugdigen.

Tot slot wordt kort verslag gedaan van de start van de toevoeging van lichttherapie als behandelvorm op een kinder- en jeugdpsychiatrische polikliniek.

CB-203

Van transculturele verwarring, naar kennis en kunde

C.J. LABAN, J.A.G. SOMERS, K. GOKOEL, E. MINKENBERG
cjlaban@hetnet.nl

TOELICHTING Hoe vanzelfsprekend is het om even na te slaan wat het onderzoek over discriminatie oplevert (Brondolo 2009), wat de gegevens over uitsluiting toevoegen, wat de ervaring van *community health* bijdraagt aan de psychiatrische behandeling van een geïmmigreerd persoon of diens nageslacht (De Jong 2010)? Waar vindt de medicus practicus theoretische steun als een patiënt bij hem komt voor een nieuw huis omdat het oude behekst is, wat hij afleidt uit

vreemd gedrag van zijn kind dat de arts herkent als paniekstoornis? Hoe kan de psychiater wiens *eye movement desensitisation and reprocessing* (EMDR) vastloopt, profiteren van de kennis over cultuurverschillen bij emoties? (Mesquita 2003). Hoe helpt het cultureel identiteitsconcept, waarin identiteit wordt gezien als de resultante van een altijd doorgaande onderhandeling, de aanpak van de depressieve oudere die levenslang gezorgd heeft en nu steun van de kinderen moet ontberen? (Wei-Chin Hwang 2010). Vertrekkend vanuit de casus bespreken wij literatuur en keren terug naar de casus.

LEERDOEL Aan het einde van de sessie kan de deelnemer sleutelwoorden herkennen die helpen om de verwarring op te heffen van niet overeenkomende *appraisal* en attributie tussen behandelaar en patiënt. Vervolgens herkent hij hoe deze sleutelwoorden de weg wijzen naar relevant onderzoek en vertaalt hij dat terug naar de behandelpraktijk.

Dokter, denkt u dat geesten in Europa bestaan?

C.J. LABAN
cjlaban@hetnet.nl

BESCHRIJVING CASUS Aan de hand van drie casus respectievelijk over jeugd-, volwassen- en ouderenpsychiatrie die tevoren zijn ingezonden, zal samen met de deelnemers worden gezocht naar aangrijpingspunten voor reflectie over culturele en maatschappelijke processen die een rol spelen bij beleving van het ziektebeeld en verwachting en mogelijkheden tot genezing.

Aan de hand van enkele onderzoeksbeschrijvingen en literatuurverwijzingen wordt de behandelaar op het pad gezet van de uitgebreide onderzoeksliteratuur, waarna samen met de deelnemers wordt gezien hoe deze informatie meerwaarde biedt voor de besproken casus.

METHODEN De deelnemers wordt op inzichtelijke wijze getoond dat opzoeken van literatuur over transculturele aspecten in het vak even vanzelfsprekend moet zijn als bijvoorbeeld

het naslaan van de richtlijn Bipolaire stoornissen.

Door te vertrekken vanuit tevoren ingezonden casuïstiek waarbij de sprekers literatuur hebben gezocht, is het voor de clinicus inzichtelijk gemaakt hoe de literatuur over transculturele psychiatrie voor de praktijk meerwaarde heeft. De sprekers zullen, afhankelijk van de ingebrachte casus, ingaan op literatuur over de waarde van diagnostiek in de transculturele praktijk, op de effecten van discriminatie en uitsluiting, op de mythes en feiten rond migratie en geestelijke gezondheid, maar ook op cultuurspecifieke uitingen als geesten en hoe dat vertaald kan worden naar de westerse behandelpraktijk. Er zal een casus jeugd, een casus volwassenenpsychiatrie en een casus ouderen worden gekozen.